

Організація роботи органів та посадових осіб місцевого самоврядування

Викладач:
Мелконян Арміне Гарегінівн.

ПЛАН:

1. Система і будова місцевих рад.
2. Функції та компетенція місцевих рад.
3. Порядок підготовки та проведення сесій місцевих рад.
4. Організація роботи сільського, селищного, міського голови, секретаря ради.
5. Апарат місцевих рад і організація його роботи.

1 Система і будова місцевих рад

Система місцевих рад закріплена ч. 3, 4 ст. 140 Конституції України і ст. 5 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні». Законодавець передбачає дворівневу систему місцевих рад.

Перший рівень складають сільські, селищні, міські ради, які представляють територіальні громади сіл, селищ, міст та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування.

Другий рівень складають обласні й районні ради, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст (адже законодавство наявності обласних та районних громад не визнає), у межах повноважень визначених Конституцією і законами України або переданих їм сільськими, селищними, міськими радами.

Необов'язковим елементом системи є районні у містах ради, передумовами утворення яких є наявність районного поділу у місті та прийняття рішення про необхідність їх формування міською радою чи рішення міської територіальної громади.

У разі добровільного об'єднання кількох територіальних громад утворюється єдина рада такої об'єднаної територіальної громади.

Кожна рада має свою внутрішню організаційну структуру, яка поставлена в залежність від статусу місцевої ради. Відповідно до Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» структурними елементами сільських, селищних, міських рад є:

Сільський, селищний, міський голова, який очолює місцеву раду і є головною посадовою особою відповідної територіальної громади. Крім того, згідно з ч. 1 ст. 5 зазначеного Закону він виступає як самостійний елемент системи місцевого самоврядування.

Депутатські групи і фракції, які є добровільними об'єднаннями депутатів місцевих рад. Відповідно до Закону «Про статус депутатів місцевих рад» депутатські групи утворюються для спільної роботи щодо здійснення депутатських повноважень у виборчих округах. *Депутатські фракції* формуються на партійній основі депутатами місцевих рад (крім депутатів сільських, селищних рад), обраними за виборчим списком відповідної місцевої організації політичної партії (виборчого блоку політичних партій). Депутати сільських та селищних рад об'єднуватися у депутатські фракції місцевих рад можуть на основі єдності поглядів або партійного членства.

Постійні комісії ради, що утворюються з числа її депутатів для вивчення, попереднього розгляду і підготовки питань, які належать до її відання, здійснення контролю за виконанням рішень ради та її виконкомом. Перелік, функціональна спрямованість і порядок організації роботи постійних комісій визначаються регламентом відповідної ради та Положенням про постійні комісії, що затверджується радою. Постійною комісією можуть бути утворені підкомісії і робочі групи.

Тимчасові контрольні комісії є органами ради, які обираються з числа її депутатів для здійснення контролю з конкретно визначених радою питань, що належать до повноважень місцевого самоврядування.

Секретар сільської, селищної, міської ради обирається радою за пропозицією голови з числа її депутатів на строк повноважень ради і працює на постійній основі.

Апарат – утворюється місцевою радою для організаційного, правового, інформаційного, аналітичного, матеріально-технічного забезпечення діяльності ради, її органів, депутатів.

Структура районної, обласної, районної у місті ради:

1. *Голова обласної, районної, районної у місті ради* є головною посадовою особою ради, що обирається відповідною радою з числа депутатів таємним голосуванням.
2. *Перший заступник голови обласної ради, заступник голови обласної, районної, районної у місті ради*, який обирається радою за поданням голови з числа депутатів цієї ради шляхом таємного голосування.
3. *Депутатські групи і фракції.*
4. *Постійні комісії ради.*
5. *Тимчасові контрольні комісії.*
6. *Президія (колегія) ради* – факультативний, дорадчий орган, до складу якого входять голова ради, його заступник, голови постійних комісій, а також уповноважені представники депутатських груп і фракцій. Президія ради попередньо готує узгоджені пропозиції і рекомендації з питань, що виносяться на розгляд ради, і може приймати рішення, які мають дорадчий характер.
7. *Виконавчий апарат* – утворюється для організаційного, правового, інформаційного, аналітичного, матеріально-технічного забезпечення діяльності ради, її органів, депутатів.

2 Функції та компетенція місцевих рад

Функції місцевих рад – це конкретні напрями і види їх діяльності, які відображають основні сторони їх соціального призначення щодо здійснення завдань, визначених Конституцією України, законами України і підзаконними нормативними актами. Функції місцевих рад у своїй сукупності утворюють складну динамічну систему, яка виражає найхарактерніші їх риси.

Представницька
функція

Нормотворча
функція

Установча
функція

Кадрова
функція

Організаційно-розпорядча
функція

Контрольна
функція

Соціальна
функція

Екологічна
функція

Фінансово-бюджетна
функція

Економічна
функція

Культурна
функція

Політична
функція

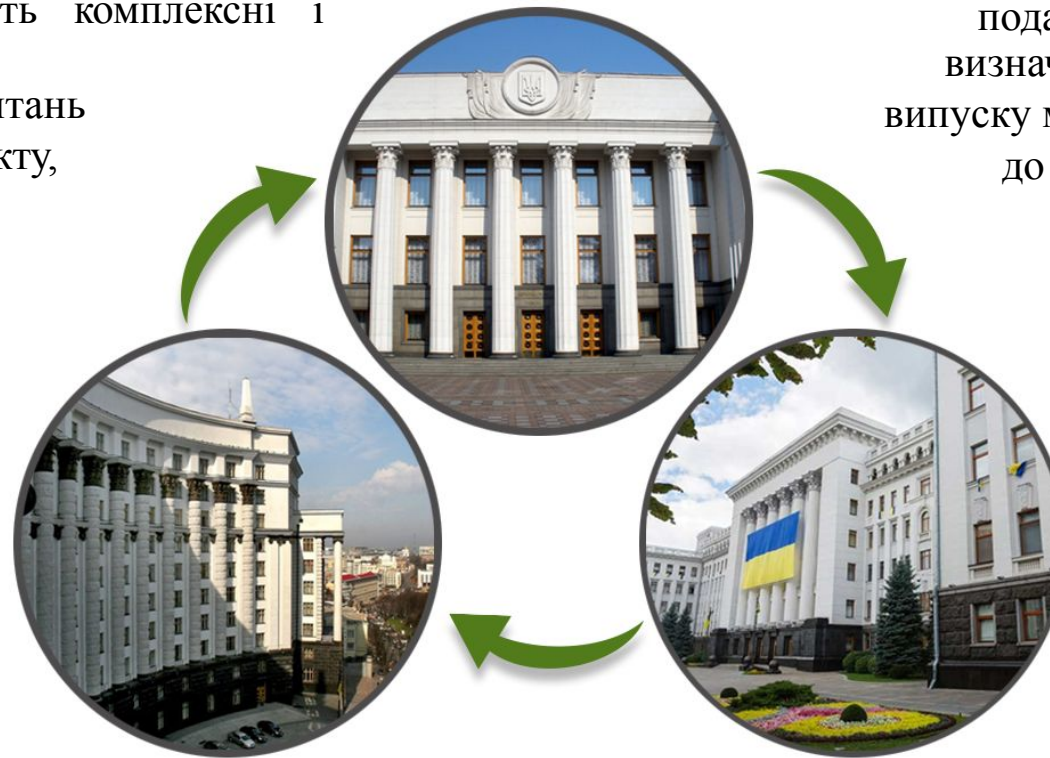
Компетенція місцевих рад – це правова форма виявлення їх функцій та правовий засіб їх реалізації.

Закон розрізняє загальну і виключну компетенцію місцевих рад. Здійснюючи **загальну** компетенцію, місцеві ради правомочні розглядати і вирішувати питання, віднесені Конституцією та законами України до їх відання.

У сфері **соціально-економічного та культурного розвитку** відповідних адміністративно-територіальних одиниць місцеві ради: затверджують комплексні і цільові програми, регулюють земельні відносини, встановлюють правила з питань благоустрою території населеного пункту, торгівлі на ринках, додержання тиші в громадських місцях тощо.

До **виключної** компетенції належать питання, які знаходяться у віданні рад і підлягають розгляду виключно на їх пленарних засіданнях. Це, як правило, найважливіші питання місцевого значення, розгляд і вирішення яких не може бути делеговано іншим органам.

У **бюджетній та фінансовій сферах**: затверджують місцевий бюджет, звіт про його виконання; встановлюють місцеві податки і збори та розміри їх ставок у межах, визначених законом; приймають рішення щодо випуску місцевих позик, щодо надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевих податках і зборах тощо.

У сфері **управління комунальною власністю**: приймають рішення щодо відчуження комунального майна; затверджують перелік об'єктів комунальної власності, які не підлягають приватизації; вирішують питання про створення, ліквідацію, реорганізацію підприємств, установ та організацій комунальної власності; приймають рішення про передачу іншим органам окремих повноважень щодо управління майном, яке належить до комунальної власності відповідної територіальної громади тощо.

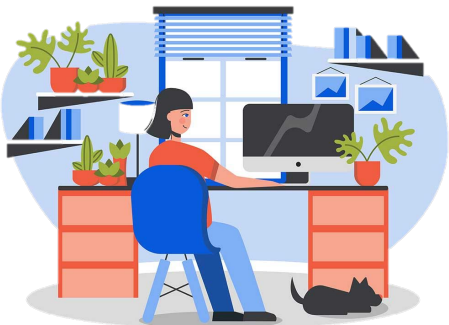

У сфері **екологічної безпеки** належать: надання згоди на розміщення на території села, селища, міста нових об'єктів, сфера екологічного впливу діяльності яких згідно з діючими нормативами включає відповідну територію; прийняття у межах рішень з питань боротьби зі стихійним лихом, епідеміями, епізоотіями.

У сфері **забезпечення правопорядку, прав, свобод та законних інтересів** громадян місцеві ради приймають рішення про визначення територій, на яких можуть проводитися потенційно небезпечні заходи в умовах присутності цивільного населення за участю особового складу Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів з використанням озброєння і військової техніки.

З питань **організації і контролю за діяльністю виконавчих органів**: утворення виконавчого комітету ради, визначення його чисельності, затвердження та внесення змін до його персонального складу; розпуск виконкому; затвердження за пропозицією сільського, селищного, міського голови структури виконавчих органів ради, загальної чисельності апарату ради та її виконавчих органів, витрат на їх утримання; скасування актів виконавчих органів ради, які не відповідають Конституції чи законам України, іншим актам законодавства, рішенням ради, прийнятим у межах її повноважень; заслуховування звітів керівників виконавчих органів ради та посадових осіб, яких вона призначає або затверджує.

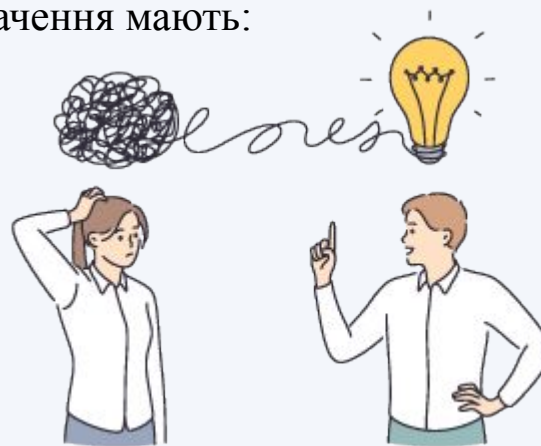

3

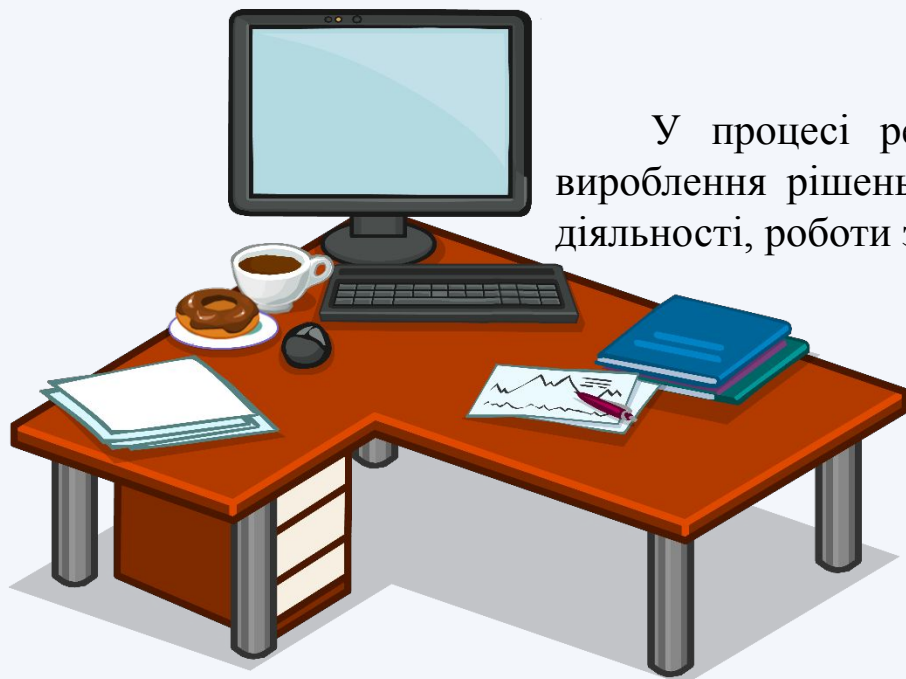
Порядок підготовки та проведення сесій місцевих рад

У своїй діяльності місцеві ради використовують правові, організаційні й матеріально-технічні форми, за допомогою яких забезпечується реальний вплив на соціальні й управлінські процеси на місцевому рівні, здійснюється реалізація їх функцій і компетенції. В системі правових форм діяльності місцевих рад важливе значення мають:

1. Нормотворча форма;
2. Правозастосовча форма;
3. Установча форма діяльності місцевих рад;
4. Контрольна форма;
5. Правоохоронна форма;
6. Інтерпретаційна форма.

У процесі реалізації функцій і компетенції місцеві ради використовують методи планування, вироблення рішень, інформаційного забезпечення, організації виконання рішень, контролю, координації діяльності, роботи з кадрами.

Сільська, селищна, міська, районна у місті (у разі її створення), районна, обласна рада проводить свою роботу сесійно. Сесія складається з пленарних засідань ради, а також засідань постійних комісій ради.

У разі якщо на час проведення першої сесії відповідний сільський, селищний, міський голова не зареєстрований відповідно до закону про місцеві вибори, про що на сесії ради інформує голова територіальної виборчої комісії, рада обирає тимчасову президію з числа депутатів ради в кількості трьох – п'яти осіб. Члени тимчасової президії по черговою головуєть на пленарних засіданнях ради до обрання секретаря ради. З часу обрання секретаря ради він головує на пленарних засіданнях ради.

Перша сесія новообраної сільської, селищної, міської ради скликається відповідною територіальною виборчою комісією не пізніше як через два тижні після реєстрації новообраних депутатів ради в кількості, яка забезпечує повноважність складу ради.

Першу сесію новообраної районної у місті, районної, обласної ради скликає відповідна територіальна виборча комісія не пізніше як через два тижні після реєстрації новообраних депутатів ради. З моменту визнання повноважень депутатів ради нового скликання рада обирає тимчасову президію з числа депутатів ради в кількості не більше п'яти осіб – представників партій (блоків), які набрали найбільшу кількість голосів на виборах.

Наступні сесії ради скликаються: сільської, селищної, міської – відповідно сільським, селищним, міським головою; районної у місті, районної, обласної – головою відповідної ради.

Сесія ради скликається в міру необхідності, але не менше одного разу на квартал, а з питань відведення земельних ділянок та надання документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності – не рідше ніж один раз на місяць.

У разі немотивованої відмови сільського, селищного, міського голови, голови районної у місті, районної, обласної ради або неможливості його скликати сесію ради сесія скликається: сільської, селищної, міської ради – секретарем сільської, селищної, міської ради; районної у місті, районної, обласної ради – відповідно заступником голови районної у місті, районної ради чи першим заступником, заступником голови обласної ради.

Сесія сільської, селищної, міської, районної у місті ради повинна бути також скликана за пропозицією не менш як однієї третини депутатів від загального складу відповідної ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті ради, а сесія районної, обласної ради – також за пропозицією не менш як однієї третини депутатів від загального складу відповідної ради або голови відповідної місцевої державної адміністрації.

Сесію сільської, селищної, міської ради відкриває і веде відповідно сільський, селищний, міський голова, а у випадках, передбачених частиною шостою цієї статті, – секретар ради; сесію районної у місті, районної, обласної ради – голова ради або відповідно заступник голови районної у місті, районної ради чи перший заступник, заступник голови обласної ради. Сесія ради є повноважною, якщо в її пленарному засіданні бере участь **більше половини депутатів від загального складу ради**. Пропозиції щодо питань на розгляд ради можуть вноситися сільським, селищним, міським головою, постійними комісіями, депутатами, виконавчим комітетом ради, головою місцевої державної адміністрації, головою районної, обласної ради, загальними зборами громадян.

4

Організація роботи сільського, селищного, міського голови, секретаря ради

Сільський, селищний, міський голова — головна посадова особа територіальної громади.

в.о. міського голови Полтави, секретарка ради:

Катерина ЯМЩИКОВА

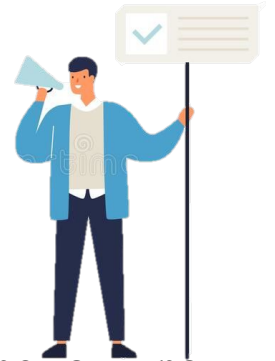
Повноваження організаційного-розпорядчого характеру: головує на засіданнях ради, очолює її виконавчий комітет; організовує роботу ради та виконкому; підписує їх рішення; вносить на розгляд ради пропозиції щодо структури і штатів виконавчих органів ради, її апарату та виконкому; скликає сесії ради, формує порядок денний сесій, головує на пленарних засіданнях; забезпечує підготовку на розгляд ради проектів програм соціально-економічного та культурного розвитку, місцевого бюджету та звіту про його виконання, оприлюднює затвердені радою програми, бюджет, звіти про їх виконання; є розпорядником бюджетних коштів.

Кадрові повноваження: вносить на розгляд ради пропозицію щодо кандидатури на посаду секретаря ради, пропозиції про кількісний і персональний склад виконкому; призначає та звільняє з посад керівників виконавчих органів ради, підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності.

Повноваження із забезпечення прав і свобод громадян: веде особистий прийом громадян; забезпечує на відповідній території додержання законодавства щодо розгляду звернень громадян та їх об'єднань; скликає загальні збори громадян за місцем проживання; забезпечує виконання рішень місцевого референдуму.

Представницькі повноваження: представляє територіальну громаду, раду та її виконавчий комітет у відносинах з органами публічної влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, громадянами, а також у міжнародних відносинах.

Контрольні повноваження: право зупиняти рішення ради із обґрунтуванням зауважень; зупиняти рішення виконавчого комітету з винесенням цього питання на розгляд ради; порушувати питання про дострокове припинення повноважень ради за рішенням місцевого референдуму.

Секретар ради здійснює організаційно-розпорядчі функції:

- а) скликає сесії ради, веде засідання та підписує її рішення у випадках, передбачених законодавством; повідомляє депутатам і доводить до відома населення інформацію про час і місце проведення сесії, питання, які передбачається внести на розгляд ради;
- б) організує підготовку сесій ради;
- в) забезпечує своєчасне доведення рішень ради до виконавців і населення, організує контроль за їх виконанням;
- г) за дорученням сільського, селищного, міського голови координує діяльність постійних та інших комісій ради, дає їм доручення, сприяє організації виконання їх рекомендацій;
- д) забезпечує зберігання офіційних документів, пов'язаних з місцевим самоврядуванням територіальної громади, забезпечує доступ до них осіб, яким це право надано у встановленому порядку.

Секретар сільської ради може за рішенням ради одночасно здійснювати повноваження секретаря виконавчого комітету ради.

5

Апарат місцевих рад і організація його роботи

Апарат – це структурний підрозділ місцевої ради, який утворюється для організаційного, правового, інформаційного, аналітичного, матеріальнотехнічного забезпечення діяльності ради, її органів, депутатів.

Він сприяє здійсненню взаємодії ради з її виконавчими органами та їх структурними підрозділами, територіальною громадою, місцевими органами виконавчої влади, органами самоорганізації населення та місцевими радами інших рівнів. Структура, чисельність, витрати на утримання апарату встановлюються місцевою радою за поданням голови.

Виконавчий апарат районної, обласної ради здійснює організаційне, правове, інформаційне, аналітичне, матеріально-технічне забезпечення діяльності ради, її органів, депутатів, сприяє здійсненню радою взаємодії і зв'язків з територіальними громадами, місцевими органами виконавчої влади, органами та посадовими особами місцевого самоврядування.

Виконавчий апарат ради забезпечує виконання заходів з відстеження результативності регуляторних актів, прийнятих відповідною радою, якщо рішенням цієї ради повноваження щодо забезпечення виконання заходів з відстеження результативності цих регуляторних актів не делеговано відповідним місцевим державним адміністраціям. Рішення про утворення виконавчого апарату ради приймається відповідною радою, його структура і чисельність, витрати на утримання встановлюються радою за поданням її голови. Виконавчий апарат ради за посадою очолює голова відповідної ради.

**ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ!**

створюй себе

